Lectura crítica i aprenentatge efectiu en secundària

written by Blanca Febré | 19 de December de 2024

Word generation

En el context educatiu actual, és evident la necessitat de fomentar la capacitat de pensament crític en estudiants de secundària. Investigacions liderades per especialistes com **Catherine Snow** han demostrat que el desenrotllament primerenc d'un vocabulari ampli és essencial per a l'èxit acadèmic. En programes com "***Word Generation***", centrats en l'educació secundària, s'ha trobat que l'exposició constant a un vocabulari ric en un context significatiu millora la comprensió lectora i les habilitats per a argumentar en l'alumnat. No obstant això, el simple fet de conéixer noves paraules no és suficient, com ja hem explicat en **articles anteriors**. És necessari que les i els estudiants utilitzen eixe vocabulari de manera activa. A continuació, enumerem algunes de les millors maneres de fer-ho en esta etapa:

Lectura compartida dialògica i anàlisi de textos complexos.

La lectura en veu alta i l'anàlisi de textos desafiadors

utilitzant el llenguatge com a instrument permet a l'alumnat enfrontar-se a vocabulari acadèmic i conceptual en un context significatiu. Establir discussions profundes sobre el contingut ajuda els i les estudiants a internalitzar noves paraules i conceptes (Snow & Lawrence, 2011).

Les tertúlies literàries dialògiques, per exemple, proporcionen un espai on l'alumnat no sols aprén noves paraules, sinó que també les usa en contextos reals i significatius, debatent sobre els grans temes que sempre han preocupat l'ésser humà. El mateix ocorre amb les **tertúlies científiques, matemàtiques o musicals**: en debatre sobre temes complexos, com les implicacions socials de les tecnologies emergents o els dilemes ètics en la ciència, els i les estudiants no sols practiquen l'ús del vocabulari acadèmic, sinó que també desenrotllen habilitats d'argumentació, raonament i resolució de problemes.

> *«Crec que el diàleg juntament amb l'amor són el més important per a les relacions personals. Amb el diàleg pots resoldre qualsevol conflicte, però que siga diàleg igualitari. Coneixes a les persones a través del diàleg i crec que el diàleg t'ajuda en totes les teues relacions d'amor o amistat i t'engrandix com a persona» (Alumna de 3r de l'ESO)*

Debats a l'aula

Fomentar els debats dins de l'aula, o fins i tot crear grups de debat, és una altra excel·lent manera de fomentar l'ús del vocabulari i el pensament crític. Segons estudis realitzats per Snow i altres persones investigadores, quan les i els joves tenen l'oportunitat de discutir temes rellevants i polèmics en un ambient estructurat, la seua capacitat per a pensar críticament es veu enormement

beneficiada.

Escriptura reflexiva i argumentativa

En esta mena d'activitats, en les quals els xics i xiques escriuen assajos o reflexions sobre temes actuals o literaris, utilitzen un vocabulari ric i estructuren arguments de manera lògica i crítica. L'escriptura també fomenta la reflexió profunda sobre els temes tractats, millorant tant el vocabulari com les habilitats crítiques (Graham & Perin, 2007).

En la societat actual, assetjats per les **faules** i les informacions falses, la **lectura crítica** és més necessària que mai i implica no sols entendre un text, sinó també qüestionar-lo i analitzar-lo des de diferents perspectives. A les escoles i instituts de secundària hem de proporcionar als nostres estudiants les ferramentes necessàries per a navegar en este entorn, i una de les formes més efectives de fer-lo és a través de l'enfortiment del vocabulari i el foment de debats crítics que desafien el pensament.

[Imatge: Freepik]